

Onderzoek aanbestedingen openbaar vervoer in de provincie Fryslân
Aanbestedingen OV geslaagd, maar provincie moet verantwoordelijkheid nemen

Assen, 23 september 2009

De Noordelijke Rekenkamer concludeert dat vier onderzochte aanbestedingen uit de periode 2005 - 2008 geslaagd zijn, aangezien het openbaar (streek)vervoer op tijd en voor het geld dat daarvoor beschikbaar was, is aanbesteed. De Rekenkamer is tot de conclusie gekomen dat de provincie wel duidelijker moet zijn in haar keuzes en meer verantwoordelijkheid moet nemen bij het waarmaken van haar ambities. Voorts vraagt de Rekenkamer aandacht voor de haalbaarheid en houdbaarheid van het vraaggerichte openbaar vervoer in Fryslân.

Het vandaag gepubliceerde onderzoek is uitgevoerd op verzoek van Provinciale Staten van Fryslân, die de Noordelijke Rekenkamer hebben gevraagd de praktijk van aanbestedingen van het openbaar vervoer te evalueren. Achtergrond van deze vraag was de veronderstelling dat eerdere aanbestedingen mislukt waren. De Rekenkamer heeft het proces en de wijze van aanbesteden voor het openbaar vervoer in Noord en Zuidwest Fryslân, in Zuidoost Fryslân en op de Waddeneilanden onderzocht.

Deze onderzochte aanbestedingen waren de eerste onder het nieuwe, vraaggerichte beleid. Zij zijn uitgevoerd in een periode waarin externe factoren grote invloed hadden op de speelruimte van zowel provincie als vervoerders. De Rekenkamer constateert een opgaande lijn in het proces van aanbesteden. Wel moet worden vastgesteld dat drie van de vier aanbestedingen konden slagen door een gelukkige samenloop van omstandigheden (Zuidoost Fryslân) en door het tot tweemaal toe verhogen van het budget (Waddeneilanden I en II).

De Rekenkamer plaatst enkele kanttekeningen bij het proces van aanbesteden. Uitgangspunt bij de aanbesteding is dat iedere aanbieder van openbaar vervoer gelijke kansen heeft. Gebrekkige informatievoorziening over reizigersaantallen en -opbrengsten en de problematische eigendomsituatie van busstations hebben het speelveld negatief beïnvloed. De Rekenkamer concludeert dat de provincie haar regierol op dit punt moet waarmaken om een eerlijke uitgangspositie voor alle vervoerders te garanderen.

Daarnaast is gebleken dat aan de doelstelling om een duurzaam openbaar vervoer in Fryslân te realiseren nog beperkt invulling is gegeven. In geval van de Waddeneilanden, met uitzondering van Ameland, zijn de duurzaamheidseisen uiteindelijk veel minder ambitieus geformuleerd dan de provincie zich eerder had voorgenomen. In Noord en Zuidwest Fryslân rijdt slechts eenderde van het schonere materieel en in Zuidoost Fryslân gaan eind 2009 minder schone bussen rijden dan de provincie had kunnen inkopen. De Rekenkamer concludeert dat de provincie de door haar gewenste leidende rol krachtiger kan en moet invullen.

De Rekenkamer plaatst vraagtekens bij de haalbaarheid en houdbaarheid van het vraaggerichte openbaar vervoer. De provincie legt de verantwoordelijkheid voor ontwikkeling en groei van het openbaar vervoer grotendeels bij de vervoerders. De mogelijkheden tot groei en daarmee gepaarde gaande hogere opbrengsten worden sterk beperkt doordat de provincie het voorzieningenniveau gedetailleerd voorschrijft en een strikt tarievenbeleid hanteert. De onzekerheid van vervoerders omtrent het terugverdienen van hun investeringen binnen de looptijd van een concessie, is naar het oordeel van de Rekenkamer een risico voor de toekomstige aanbestedingen.

Reactie provincie en nawoord Rekenkamer

Gedeputeerde Staten van Fryslân kunnen zich in grote lijnen vinden in de conclusies en aanbevelingen en zeggen toe deze grotendeels te zullen overnemen. GS delen de zorgen van de Rekenkamer als het gaat om haalbaarheid en houdbaarheid van het vraaggericht openbaar vervoer in de toekomst en willen hierover met Provinciale Staten in discussie gaan. De Rekenkamer constateert dat GS in hun reactie nauwelijks aandacht besteden aan hun eigen verantwoordelijkheid. Het bewaken van een eerlijke uitgangspositie en de informatievoorziening bij de aanbestedingen zijn bij uitstek het terrein waarop GS zelfstandig verbeteringen kunnen doorvoeren. Wel geven GS aan dat een aantal andere knelpunten en risico's voor toekomstige aanbestedingen weggenomen zal worden door duidelijkheid te geven over duurzaamheidseisen in het openbaar vervoer en de problematiek rond halte- en busstations aan te gaan pakken.

De Noordelijke Rekenkamer is op 1 januari 2005 opgericht in het kader van het dualisme. De missie van de Noordelijke Rekenkamer is om met onafhankelijke onderzoeken Provinciale Staten te ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol. In haar onderzoeken staan doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid centraal.

Noot voor de redactie:

Voor vragen over dit persbericht of meer informatie over het rapport 'Aanbestedingen openbaar vervoer in Fryslân' kunt u op de middag van publicatie contact opnemen met de Noordelijke Rekenkamer: 0592 - 304790. Het rapport en dit persbericht zijn te downloaden van onze website www.noordelijkerekenkamer.nl. Daar treft u ook meer informatie aan over het doel en de werkwijze van de Noordelijke Rekenkamer.

Bij overname van het persbericht ontvangen wij graag een kopie van het artikel.